

Özdiýenli däp

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Özdiýenli däp **ÖZDIÝENLİ DÄP**



Osmanlyda «dynç alyş günü», «hepdäniň ahyrky günü» diýlen düşunjeler ýokdy.

Anna gününe-de dini hökümlerden daşgaryn aýratyn hukuk berilmmedi, dynç alyş günü däldi...

Ýedi gün 12-14 sagat iş şertleri 1908-nji ýylda zähmetkeşleriň aýaga galmagyna sebäp boldy. Emma döwlet zähmetkeşleriň problemalaryny görmezlige salyp, işçileriň iş taşlaýış yylan etmegini çäklendirýän profsoýuzlary gadagan edýän «Tatili-Eşgaal Kanunyny» çykardı!

Täze guruljak respublikan döwletiň iş durmuşyndaky roly Osmanlyňkydan düýpgöter tapawutlanýandygy Anadolynyň okkupirlenen döwründe bildirmäge başlady.

اشترک

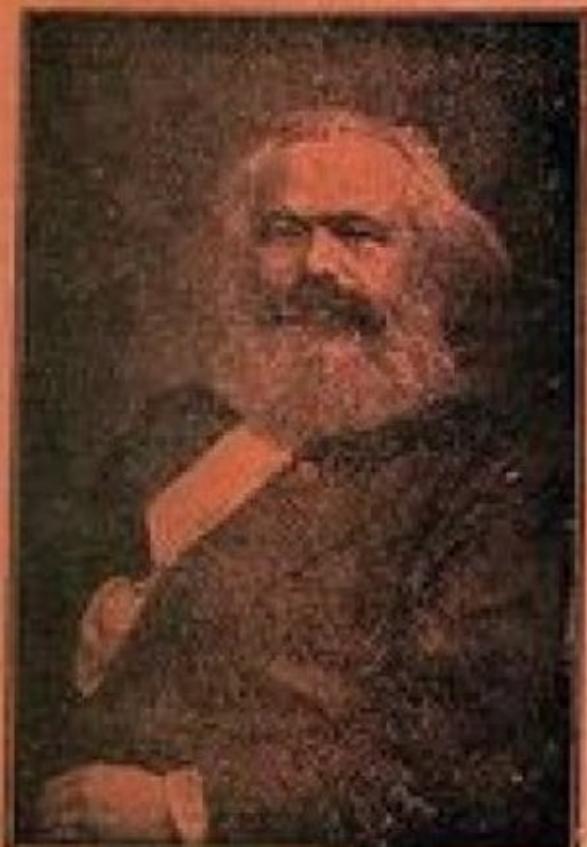
مکتبہ ملک

卷之三

سیاه سبز
خوبی خوبی

نمایی (کوچک شدن یا از بزرگ شدن) که در مورد سوابق ایست غیر محدود است.

اندر آن کوچول بزم مذهبی
نهایی خود را تجربه کردند و اینها
بیش از ده میلیون نفر از جمیع اقوام اسلامی
که از ایران و عراق و افغانستان و پاکستان و
ایران و افغانستان و از ایالت‌های خارج از ایران
نمایند و این از این نظر از این نظر از این
آنچه از این اقوام اسلامی در ایران
که از این اقوام اسلامی در ایران
آنچه از این اقوام اسلامی در ایران



卷之三

Ilkinji gezek 1921-nji ýylda mejlisde Zonguldak we Eregli maqdancylarynyň zähmet şertleri üçin iki kanun güýje

girizildi. Galyberse-de, Mustapa Kemalyň baştutanlygynda 1923-nji ýylda jemlenen Izmir Ykdysadyýet kongresine gatnaşan işçiler problemalaryny orta atyp, hepdede bir gün dynç berilmegini talap etdi.

1924-nji ýylda «Hepdelik dynç günü kanuny» çykaryldy. Zähmetkeşlere ilkinji gezek dynç günü berildi. Ordu şäheriniň halk deputaty Sytky Kumry beýiň teklibi bilen munuň üçin Anna günü saýlanyp alyndy...

* * *

Zähmet durmuşyndaky üýtgeşmeleriň hemmesi respublikamyz gurlandan soňky döwürde girizildi. Soňky ýyllarda senagatyň ösmegi bilen bu üýtgeşme ýurtdaky ykdysady gurluşa we zähmet durmuşyna ýeterlik bolmady. İşçileriň sany 1921-nji ýylda 76 müň bolsa, 30-njy ýyllarda 300 müñe ýetdi.

Şonuň üçin 1935-nji ýylda «Döwlet derejesindäki baýramçylyklar we esasy dynç alyş günleri hakdaky kanun» mejlisde güýje girizildi:

29-njy oktyabr Respublikamyzyň döredilen günü, 30-njy awgust Ýeňiş günü, 23-nji aprel Ýurt agalygynyň günü, 19-njy maý Atatürk günü-Ýaşlar we sport baýramy ýaly milli baýramlar bilen Remezan (üç gün), Gurban baýramlary (dört gün) ýaly dini baýramlaram dynç günü hökmünde kesgitlendi.

Şİ ÖLDÜ 44 YARALI VAR

SA CUMA

Şükrü Aslan

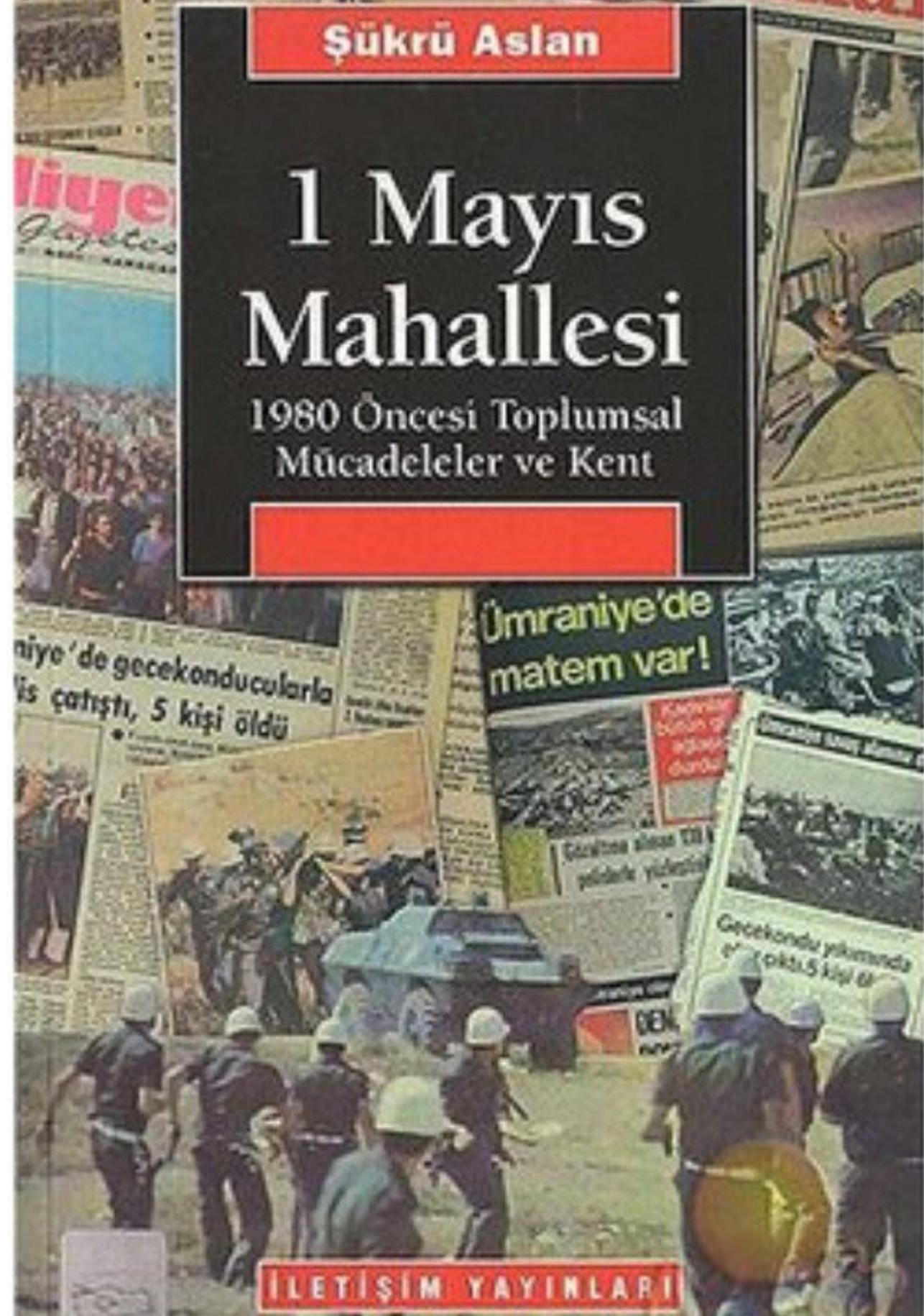
1 Mayıs Mahallesi

1980 Öncesi Toplumsal
Mücadeleler ve Kent

Ümraniye'de
matem var!

niye'de gecekonduclarla
ış çatıştı, 5 kişi öldü

İLETİŞİM YAYINLARI



Halkara gatnaşyklarda bökdençlik döredyändigi üçin dynç günü

Anna gününden Ýekşenbä geçirildi. Dynç günü Şenbe gününde sagat 13:00-dan soñ başlaýardы...

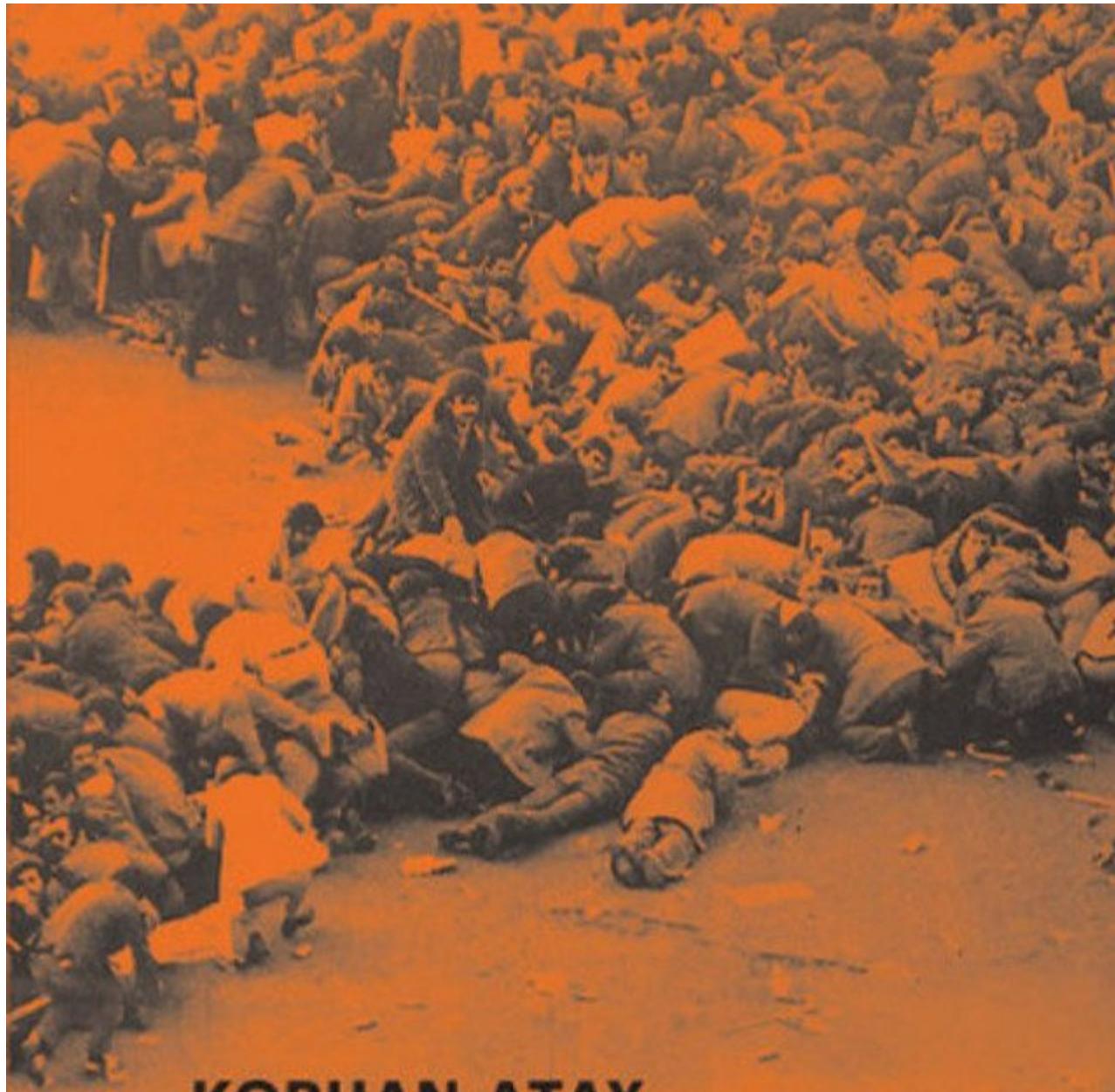
Bu kanun ýurtdaky zähmet durmuşyny dynç alyş günleri boýunça öz içine alan iň giň gurşawly kanuny boldy we häzirem hereket edip gelýär...

* * *

Zähmetkeşleriň 1-nji maý baýramy-da (Giresun halk deputaty Hakky Taryk Usyň teklibi bilen) 1935-nji ýylда «Bahar baýramy» ady bilen güýje girizildi. 1-nji maý Türkiýede ilkinji gezek 1923-nji ýylда resmi-kanuny ýagdaýda bellendi...

Osmanlyda 1-nji maý gününü bellemegiň taryhy köneden gelýärdi: 1908-nji (Ikinji meşrutyýet) ýylyň iýul rewolýusiýasyna gidende Selanikde bellendi. Iň uly zähmetkeş synpyna eýe Stambulda 1-nji maý gününü 1912-nji ýylда bellediler.

Baýramyň köpcülikleýin häsiýete eýe bolmagy ýetmişinji ýyllara gabat gelýär. 1977-nji ýylyň 1-nji maýynda Türkiýäniň taryhyň iň ganly-garaňky wakalarynyň biri bolup geçdi. (Näçe adamyň ölendigini bilemezok. Her kim bir san toslaýar, 34 bilen 42-niň arasynda üýtgeýär!).



KORHAN ATAY

1 MAYIS 1977

**İŞÇİ BAYRAMI NEDEN VE NASIL
KANA BULANDI?**

metis | siyahbeyaz

1980-nji ýylyň 12-nji sentýabrynyň harby döwlet agdarylysygy

1-nji maý gününü bellemegiň soňuna nokat goýdy, Bahar baýramyny ýatyrdy. 1-nji maý günü adaty iş günleriniň biri boldy!

Gadagançylygy 1987-nji ýylда Beýoglynyň «Zähmet» kinozalynda geçirilen ýygnakda böwüsdiler. Şahyr Jan Ýüjel şygyr okady: «Howa üýtgedi, işçiden işçä ýel öwüsýär» ("Hava döndü işçiden işçiden esiyor yel...").

Iki ýıldan soň köçä çykyldy. Taksim meýdanyna çykmak islän iki müň adam polisiýa tarapyndan dargadyldy. Mehmet Akif Daljy atly ýaş işçi maňlaýyndan atylyp öldürildi, 400-den gowrak adam tussag astyna alyndy...

Her ýyl galmagally baýramçylyklar dowam etdi gitdi...

1-nji maýyň «Zähmetkeşler we Raýdaşlyk günü» hökmünde bellenmegini 2008-nji ýylда kanunylaşdyran AKP häkimiyetiniň rugsady bilen 2010-njy, 2011-nji, 2012-nji ýyllarda 1-nji maý baýramy Taksim meýdanynda bellendi.

Soňra sebäpsiz awtoritar çemeleşme bilen Taksim ýene 1-nji maý gününü bellemelerine ýapyldy. Soňky ýyllarda 1-nji maý günü polisiýanyň rezin dürresiniň, gaz pürkjileriniň astynda bellenýär!

Häkimiyetler gelip geçer durar, hemişelik dowam etjek zat işçiler synpynyň 1-nji maý baýramydyr...

Ýaşasyn 1-nji maý!

Soner YALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 02.05.2024 ý. Publisistika